

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı

Sayı	9	Konu: Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Boşnakça; 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar) Öğretim Programı
Tarih	17/02/2017	
Kurulda Gör. Tarihi	16/02/2017	
Önceki Kararın Tarih ve Sayısı		

Temel Eğitim Genel Müdürlüğünün 20/12/2016 tarihli ve 43769797-30-E.14376244 sayılı yazısı üzerine Kurulumuzda görüşülen **Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Boşnakça; 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar) Öğretim Programının**, 2017-2018 Eğitim ve Öğretim Yılından itibaren ekli örneğine göre uygulanması,

Söz konusu öğretim programına göre ilgili Genel Müdürlükçe hazırlanacak öğretim materyallerinin kullanılması hususunu uygun görüşle arz ederiz.

Dr. Hasan KAVGACI
ÜYE

Feyzullah ARSLAN
ÜYE

Gürhan ÖZDEĞER
ÜYE

Doç. Dr. Ali YILMAZ
ÜYE

Kâmil YEŞİL
ÜYE

Dr. Mehmet SÜRMELE
ÜYE

Dr. İbrahim DEMİRCİ
ÜYE

Doç. Dr. Hatice YILDIZ
ÜYE

Dr. Hüseyin ŞİRİN
ÜYE

Alpaslan DURMUŞ
Kurul Başkanı

UYGUNDUR
.../02/2017

İsmet YILMAZ
Millî Eğitim Bakanı

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Temel Eğitim Genel Müdürlüğü

ORTAOKUL VE İMAM HATİP ORTAOKULU
YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER DERSİ
(BOŞNAKÇA 5, 6, 7 ve 8. SINIFLAR) ÖĞRETİM
PROGRAMI

ANKARA, 2017

İÇİNDEKİLER

<u>KONU</u>	<u>SAYFA</u>
BOŞNAKÇA HAKKINDA GENEL BİLGİLER.....	3
GİRİŞ.....	4
PROGRAMIN YAPISI.....	8
Genel Amaçlar.....	8
Programın Kapsamı.....	8
Öğrenme Alanları	9
Dinleme.....	9
Konuşma.....	10
Okuma.....	10
Yazma.....	11
Kazanımlar.....	11
Açıklamalar.....	11
PROGRAMIN TEMEL ÖZELLİKLERİ.....	12
İletişimci Dil Yaklaşımı.....	12
Dört Temel Dil Becerisi ve Öğrenci Merkezli Yaklaşım.....	12
Öğrenmeyi Öğrenme.....	12
Eylem Odaklı Yaklaşım.....	12
ÖĞRENME-ÖĞRETME SÜRECİ.....	13
Dil Öğretim İlkeleri.....	13
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	14
Tamamlayıcı Ölçme ve Değerlendirme Teknikleri.....	14
BOŞNAKÇA PROGRAMININ SINIFLARA GÖRE KAZANIMLARI.....	15
5. SINIF KAZANIMLARI.....	15
6. SINIF KAZANIMLARI.....	17
7. SINIF KAZANIMLARI.....	19
8. SINIF KAZANIMLARI.....	21

BOŞNAKÇA HAKKINDA GENEL BİLGİLER

Boşnakça, bugün Bosna-Hersek, Sancak, Kosova'nın Gora bölgesinde, kısmen Makedonya'da ve bu bölgelerden Türkiye'ye ve dünyanın çeşitli yerlerine göç eden Boşnakların konuşup kullandığı bir dildir. Aynı zamanda bu dil Boşnak kültürü, edebiyatı, yazılı tarihi bu kültürde yetişen yazarların; Bosna-Hersek, Sancak ve dünyanın çeşitli yerlerinde faaliyet gösteren Boşnak basın yayın organlarının dilidir.

Boşnakça Sırpça, Hırvatça, Karadağca ve Slovence ile birlikte Güney Slav dilleri öbeğinin Batı grubunu oluşturmaktadır. Güney Slav dilleri, Batı ve (Ruşçanın da içinde yer aldığı) Doğu Slav dilleriyle birlikte Slav dilleri ailesini; Slav dilleri ise Almanca, Romence ve diğer dillerle birlikte büyük Hint-Avrupa dil ailesini oluşturmaktadır. İlk Boşnak devletin ortaya çıktığı 10. yüzyıldan itibaren bağımsız bir dil olarak gelişmeye başlayan Boşnakça, Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'nun hâkimiyetine girdikten sonra yasaklanmış, Sırpça-Hırvatça adı altında anılmaya başlanmıştır. 1992 yılından bu yana ise tekrar Boşnak dili adı altında bağımsız bir dil olarak varlığını ve gelişmesini sürdürmektedir.

Boşnakçanın beş lehçesi olup bunların dördü Bosna-Hersek'te biri ise Sancak bölgesinde konuşulmaktadır. Bugün kullanılan standart Boşnak dilinin oluşturulmasında, Doğu Bosna ve Hersek lehçeleri esas alınmıştır. Standart Boşnak dili bütün Boşnakların dili olup kendisine ait dil bilgisi, yazım kuralları ve sözlükleri vardır.

Boşnak dili, tarih boyunca *glagoljica* (Glagolitsa), *ćirilica* (Kiril), *bosančica* (Bosançitsa-Boşnak Kiril alfabesine has bir çeşit yazı), *arebica* (Arebitsa-Arap harfli Boşnak alfabesi) ve *latinica* (Latin) gibi çeşitli alfabelerle yazılmıştır. Bugün Bosna-Hersek'te resmî olarak Kiril ve Latin alfabeleri kullanılıyor olsa da yaygın olarak Latin alfabesi kullanılmaktadır. Boşnakçanın 30 sesi olup her iki alfabede (Kiril ve Latin) her sesin karşılığı olan bir işareti (harfi) vardır. Boşnakça Latin alfabesinin harfleri: Aa, Bb, Cc, Čč, Ćć, Dd, Dždž, Đđ, Ee, Ff, Gg, Hh, Ii, Jj, Kk, Ll, Ljlj, Mm, Nn, Njnj, Oo, Pp, Rr, Ss, Šš, Tt, Uu, Vv, Zz, Žž; Kiril alfabesinin harfleri ise: Aa, Бб, Вв, Гг, Дд, Ћћ, Ее, Жж, Зз, Ии, Јј, Кк, Лл, Љљ, Мм, Нн, Њњ, Оо, Пп, Рр, Сс, Тт, Ћћ, Уу, Фф, Хх, Цц, Чч, Џџ, Шш'dir. Boşnakçada beş ünlü ses mevcut olup her ünlünün kısa ve uzun şekilleri vardır. Çok sık kullanıldıklarından ünlü seslerin Boşnak dilinde ayrı bir yeri vardır ve bu sesler ona çok ahenkli bir dil olma özelliğini kazandırmaktadır. Bunun yanı sıra Boşnakçanın, bazı durumlarda kelimelerin anlamlarını değiştirebilen önemli dört vurgu çeşidi vardır. Tipolojik olarak Boşnakça, çekimli ve çok gelişmiş bir dil bilgisi sistemine sahip diller kategorisine dâhildir.

GİRİŞ

Yaşayan Diller ve Lehçeler seçmeli dersi kapsamında hazırlanan Boşnakça öğretim programı; öğrencilerin bu dili bir iletişim aracı olarak kullanıp kendi ihtiyaçlarını karşılamalarını, öğrenmeyi öğrenerek sürekli ilerlemelerini ve düşünme becerilerini kullanarak problem çözebilmelerini sağlamak ve bu dilin öğretiminin niteliğini artırmak amacıyla hazırlanmıştır.

Program, öğrencilerin zihinsel gelişim düzeylerine uygun; bilişsel, duyuşsal ve psikomotor alanlarla ilgili, kültürler arası iletişim becerilerini ve çalışma becerilerini geliştirmeye yönelik olarak düzenlenmiştir. Ayrıca programda, öğrencilerin dört temel dil becerisinin dengeli bir biçimde geliştirilmesi, onlara yeteneklerini keşfederek kendilerini değerlendirme fırsatı verilmesi, özellikle de kendilerini ifade etme becerilerinin geliştirilmesi hedeflenmiştir.

Bu program öğrencilerde; dinleme, konuşma, okuma ve yazma olarak dört temel dil becerisini temel alan öğrenme alanlarından oluşmaktadır. Bu alanlarda Boşnakça öğrenmeye yönelik bilgi, beceri ve tutum geliştirmeyi hedefleyen bölümler yer almaktadır. Aynı şekilde bilişsel, duyuşsal, psikomotor kazanımlar ve öğretmene hitaben yazılan neyi, nasıl ve hangi içerikle öğretebileceğine dair açıklamalar ile bu kazanımlara ulaşmak için ne öğretim sorusuna yanıt veren tema ve içerik önerileri de programda yer almaktadır. Dersin etkili ve verimli olarak işlenmesi için kullanılacak yöntem ve teknikler bölümü; oluşan öğrenme öğretme süreci ve kazanımların öğrenci tarafından edinilip edinilmediği, edinildiyse derecesini, edinilmediyse nedenlerini belirlemek amacıyla öğretmenlere yol gösteren ölçme ve değerlendirme bölümleri de programın içerisinde bulunmaktadır.

Öğretim programı, dört yıl boyunca işlenmesi planlanan toplam 288 ders saatine göre düzenlenmiştir. İlgili düzeylerin kaç ders saatinde işleneceği aşağıda belirtilmiştir.

Sınıf	Düzye	Haftalık saat	Toplam
5	A1.1	2	72
6	A1.2	2	72
7	A2.1	2	72
8	A2.2	2	72
TOPLAM		8	288

Öğretim Programı'nın hazırlanmasında Avrupa Konseyi tarafından dil öğrenme ve öğretimine ilişkin uygulamalara dair karşılaştırılabilir standartlar getiren “Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni” çerçevesinde belirlenen düzeyler esas alınmış ve söz konusu metnin yaklaşımlarından yararlanılmıştır.

Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni, dil öğrenenlere ve öğretenlere yönelik öğrenme, öğretme ve değerlendirme alanlarına ilişkin bir başvuru rehberi niteliğindedir. Rehberde; bireysel öğrenme, öğrenen özerkliği, yaşam boyu öğrenme, dil ve kültürler arası etkileşimin önemi üzerinde durulmaktadır. Ayrıca dil öğretiminde öğrenen merkezli ve öz değerlendirme temelli bir yaklaşım esas alınarak öğrenenin ulaşması beklenen hedef, bilgi ve beceri düzeylerini esas alan bir yeterlik sınıflandırması yapılmaktadır.

Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni de dikkate alınarak hazırlanan Boşnakça Dersi Öğretim Programı'nda ortaokul 5. sınıftan başlayarak 8. sınıfın sonuna kadar ulaşılması hedeflenen yeterlik düzeyi A2 olarak belirlenmiştir. Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni, bütün yabancı dil dersi öğretim programlarının hazırlanmasında başvurulacak kaynak olduğundan Boşnakça dil dersi için geliştirilen programlarda da bu ölçütlerden yararlanılmıştır.

Bu doğrultuda hazırlanan öğretim programının; Boşnakça öğretmenlerine, dil öğretiminde etkin ve etkileşimli sınıf ortamları oluşturmaları, öğrencilere ise Boşnakça öğrenmenin kişisel, sosyal ve kültürel bakımdan gelişmeleri için gerekliliğini ve önemini benimseme, birlikte öğrenmekten zevk alma ve kendini ifade etme becerilerini geliştirme bakımından kılavuz olacağı düşünülmektedir.

Aşağıdaki tabloda A1 (Giriş) ve A2 (Temel) düzeylerine ait genel beceriler verilmektedir. Öğretmenlere, dersleri planlamak ve öğrencileri değerlendirmede yardımcı olmak; öğrencilere de bu kıstaslara göre bağımsız bir şekilde öz değerlendirme yapmak, hangi düzeye ulaştığını görebilmek olanağı sağlayacak olan hususlar aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 2. Diller İçin Ortak Başvuru Metni Giriş (A1) ve Temel (A2) düzeylerine Ait Genel Beceriler

Dil Becerileri	A1	A2
Dinleme	Kendisi, ailesi ve yakın çevresiyle ilgili tanıdık sözcükleri ve çok temel kalıpları, yavaş ve net konuşulduğunda anlayabilir.	Kendisiyle alakalı ve ilgisini çeken konularda sıklıkla kullanılan kelimeleri anlayabilir. (Örneğin, kendisi, ailesi, yaşadığı yer, alışveriş yaptığı yerler, iş yeri hakkında genel bilgileri anlayabilir). Günlük hayat hakkında bilgi alabilir ve haberleri anlayabilir. Basit ve net olarak yapılan duyurularda, deyim ve ifadelerde ne söylendiğini anlayabilir. Yolda yürürken ya da toplu taşıma araçlarını kullanırken çevrede duyacağı, göreceği basit uyarı levha ve işaretlerini anlayabilir.

<p>Okuma</p>	<p>Katalog, duyuru ya da afiş gibi yazılı metinlerdeki bildiği isimleri, sözcükleri ve çok basit tümceleri anlayabilir.</p> <p>Kısa mektup ya da notlarda yazılı olan içeriği anlayabilir.</p>	<p>Uluslararası kelimeler ve sık kullanılan söz dağarcığına ait ifadeleri içeren basit metinleri anlayabilir.</p> <p>Gündelik hayattaki ilişkileri içinde somut, basit ve öğrenmek istediği bilgiye rahatlıkla ulaşabilir; reklam, duyuru, menü ve programlarda belirtilen ifadeleri anlayabilir.</p> <p>Halka açık yerlerde (örneğin, sokakta, araç içinde, durakta, kafede vb.) bulunan yazılarda, tariflerde, talimatlarda ve bildirilerde söylenenleri anlayabilir.</p> <p>Özel olarak yazılmış kişisel mektupların içeriğini anlayabilir.</p> <p>Konu hakkında bilgi sahibi olduğu metin ya da yazılı belgelerdeki (örneğin broşürler, gazete</p>
<p>Konuşma (Karşılıklı Konuşma)</p>	<p>Söyleneni anlamadığı zaman konuştuğu kişi sözlerini tekrarlar ya da yavaş konuşursa basit diyaloglara katılabilir.</p> <p>Bildiği veya ilgisini çeken konularda sorulan basit sorulara cevap verebilir (Örneğin, özel hayatıyla ilgili yaptığı görüşmelerde sohbet katılabilir).</p> <p>Kendi görüşünü açıklayabilir, muhatabının sağlık durumunu ve hatırını sorabilir. Muhatabıyla selamlaşabilir, onun yanından ayrılırken basit veda sözcükleri kullanabilir.</p> <p>Zaman belirtirken ve fiyattan söz ederken sayıları kullanabilir.</p>	<p>Bildiği durum ve ortamlarda kendisine dair sorulara cevap verebilir ve işiyle alakalı bilgiler verebilir (örneğin bir mağaza, toplu taşıma aracı, durak ve kafede tanıştığı kişilerle iletişim kurabilir; kendisi veya işi hakkında konuşabilir, boş zamanlarında neler yaptığından söz edebilir).</p> <p>Kısa bir görüşmede, her şeyi anlamakta ve serbestçe diyaloga geçmekte biraz zorlansa bile toplumsal konulara dair konuşmalara katılabilir, kendini ifade edebilir.</p> <p>Takıldığı yerde muhatabı kendisine yardımcı olursa nispeten özgürce iletişim kurabilir. Bildiği konularda kısa sohbetler yapabilir (Örneğin; hobileri, daha önce yaptığı işler hakkında kısa konuşmalar).</p> <p>Selamlaşma veya birine hitap etme gerektiğinde nezaket kurallarına uygun dostça bir tarz kullanabilir, herhangi bir şeye teşekkür edebilir, birini bir yere davet edebilir veya birinden davet aldığı anda anlayabilir. Özür dileyebilir. Biri özür dilediğinde anlayabilir.</p> <p>Kendi düşüncesini basitçe ortaya koyabilir. Nelerden hoşlandığını ya da hoşlanmadığını anlatabilir; başkalarının düşüncesine katılabilir veya katılmayıp reddedebilir.</p> <p>Yapmayı düşündüğü şeyler hakkında konuşabilir veya bir başkasından yardım isteyebilir (Örneğin; neyi nasıl yapacağını sorabilir, nereye nasıl gidebileceğini vb. konuları sorabilir).</p>

Konuşma (Sözel Anlatım)	<p>Kolay ve basit cümleler yardımıyla tanıdığı kişiler, kendisi, oturduğu yer, iş yeri hakkında konuşabilir; yaşadığı yeri, etrafını tarif edebilir ve bu konularla ilgili bir şeyler anlatabilir.</p> <p>Önceden hazırlanmış çok kısa metinler hakkında konuşabilir.</p>	<p>Basit cümlelerle ailesi ve başkaları hakkında, yaşam tarzı, eğitim durumu, günlük hayatı, gelecekteki planlarıyla ilgili konuşabilir.</p> <p>Kısa açıklamalar yapabilir. Bildiği bir konu hakkında kısa ve kolay açıklamalar yapabilir.</p> <p>Basit hikâyeler anlatabilir. Günlük hayat, olaylar, kişiler ve çevresinden söz edebilir.</p> <p>Beğendiği ya da beğenmediği şeyleri söyleyebilir, bunun nedenlerini kısa açıklamalar eşliğinde anlatabilir. Farklı düşünceleri, planları ve davranışları açıklayabilir.</p>
Yazma	<p>Kutlama mesajları yazabilir, form doldurabilir, kayıt formlarına adını, soyadını, uyruğunu, yaşını, doğum tarihini ve adresini yazabilir.</p> <p>Kendisinin ya da kurgulanmış kişilerin işleri veya oturdukları yerler hakkında birbirine bağlı basit cümlelerle kısa metinler oluşturabilir.</p>	<p>Küçük açıklamalar ve mesajlar yazabilir.</p> <p>Kendisi hakkında özel durumunu anlatan kısa mektuplar yazabilir (Örneğin, birine hitaben minnet duygusunu ifade ederek teşekkür etmek, özür dilemek vb.).</p> <p>Gündelik sorunlar hakkında açıklayıcı bilgileri yazıyla ifade edebilir.</p> <p>Basit dilsel yapılarla (mesela, ve, ama, çünkü gibi bağlaçları kullanarak) günlük hayatta yaşanan olayları, işini, özel tecrübelerini, kısa öz geçmişini yazabilir.</p>

PROGRAMIN YAPISI

Öğretim Programı aşağıdaki bölümlerden oluşmaktadır:

Genel Amaçlar

1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununun 2. maddesinde belirtilen "Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları"na uygun olarak hazırlanan Boşnakça Öğretim Programı, öğrencilerin;

- Boşnakça öğrenmeye karşı ilgisini artırmak,
- Hedef dil olan Boşnakçanın yaşadığı kültürü tanımalarını sağlamak,
- Kendi değerlerini fark ederek farklı olana hoşgörü ve saygı göstermelerini sağlamak,
- Boşnakça konuşulan yörelerin yerel kültür değerlerini ayırt etmelerine olanak sağlamak,
- Yazılı ve sözlü ürünlerle farklı dünya kültürlerini tanımalarını sağlamak,
- Kendini ifade etme, iletişim kurma, iş birliği yapma, eleştirel düşünme ve problem çözüme gibi becerilerini geliştirmek,
- Kişisel, sosyal ve kültürel yönlerden gelişimlerini sağlamak,
- Düzeylerine uygun görsel, işitsel ve yazılı kaynakları izleyebilmelerini sağlamak,
- Hedef dil olan Boşnakçada dinleme, konuşma, okuma ve yazma dil becerilerini geliştirmek,
- Hedef dilde söz varlığını zenginleştirmek,
- Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni'nde belirtilen ölçütlere göre öz değerlendirme yapabilmelerini sağlamak,
- Bilgi teknolojilerinden yararlanarak öğrenme becerilerini geliştirmektir.

Programın Kapsamı

Öğrencilerin;

- Zihinsel gelişim düzeylerine uygun,
- Bilişsel (okuduğunu anlama, yorumlama, karşılaştırma vb.), duyuşsal (kültürler arası hoşgörü, dil öğrenmeye karşı ilgi duyma vb.) ve psikomotor (sesli okuma, yazma, şarkı söyleme, konuşma gibi zihin ve kas koordinasyonu ile ilgili beceriler) alanlarla ilgili,
- Not alma, altını çizme, dikkatini sunulan bilgiye yoğunlaştırma, kendi kendine öğrenme için materyal oluşturma ve kullanma yeteneği gibi çalışma becerilerini geliştirmeye yönelik,
- Kendi kültürel değerlerini başkalarına aktarma, Boşnakça konuşulan ülke ve bölgelerin kültürel değerlerini ayırt etme ve hedef dilin yaşadığı kültürü tanıma gibi kültürler arası iletişimi geliştirmeye yönelik,
- Öğrencilerin kendi yeteneklerini keşfetmelerine, güçlü ve zayıf yönlerini tanımalarına yardımcı olan ve onlara öz değerlendirme yapma olanağı sağlayan,

- Öğrencilerin iş birliği yaparak sorumlulukları paylaşarak çalışabilecekleri öğrenme ortamları hazırlayan,
- Konuşma ve yazma becerisini geliştirerek Boşnakçayı doğru ve akıcı bir şekilde kullanmalarını sağlayan,
- Dinleme, okuma, yazma, konuşma becerilerini uyumlu şekilde geliştirmelerine olanak tanıyan ve iletişim becerilerini geliştirmeye yönelik kazanımlarla düzenlenmiştir.

Öğrenme Alanları

Dil öğretme ve öğrenme, çok boyutlu olan ve bu boyutların karşılıklı etkileşimine dayanan bir süreçtir. Öğretim Programı “dinleme, konuşma, okuma ve yazma” alanları şeklinde sınıflandırılarak oluşturulmuştur.

Programda dört temel dil becerisinin hiçbirine öncelik sırası verilmemiş olup bütün dil becerilerinin doğal iletişim ortamlarında olduğu gibi birbiriyle etkileşim içerisinde ele alınmasının gerekliliği belirtilmiştir. Bu etkileşim; öğrencinin dili öğrenme, etkili kullanma ve bilgileri yapılandırma sürecini kolaylaştıracaktır. Ayrıca becerilerin bir bütünlük içinde verilmesinin iletişimci yaklaşımın temel ilkelerinden biri olduğu unutulmamalıdır.

Programın öğrenme alanlarını oluşturan beceriler aşağıda özetlenmektedir:

• Dinleme

Dinleme, bir dili öğrenmek için en temel yoldur. Dinleme, günlük yaşamda iletişimin gerçekleşebilmesi aynı zamanda eğitim ortamında öğrenmenin sağlanabilmesi için gereksinim duyulan bir dil becerisidir. Dinleme, edilgen bir işlem olarak değil, tam tersine bireyin etkin katılımı ile gerçekleşir. Öğretim programına göre öğrencilerin, hedef dilde normal hızla konuşulduğunda, konuşmacının tüm söylediklerini anlamasalar bile söylemek istediklerini tahmin etmeleri beklenir. Bu nedenle öğrencinin hedef dildeki sesleri ayırt edebilmesi, vurgulama ve tonlamaların neden olduğu anlam değişikliklerini fark edebilmesi gerekmektedir. Sesleri doğru olarak algılayabilmek önemli bir aşama olmakla birlikte, işitileni anlamak için yeterli değildir. Sözel dizinde sesleri, sözcükleri, basit cümleleri duyup anlamak Boşnak diline ait özel sesleri kavrayıp telaffuz edebilmek, doğru ve düzgün konuşmanın temelini oluşturacaktır.

Öğrenme öğretme sürecinde öğretmen dinleme etkinlikleri düzenlerken koşulların olanak verdiği ölçüde ses ve görüntü içeren CD, VCD, DVD’lerin, uzman kişilerce hazırlanmış sözcük ve cümle vurgusu içeren CD, VCD, DVD’lerin kullanımına özen göstermelidir.

Dinleme becerisi içsel bir süreç olduğundan dinleme etkinliklerinin sonucunda anlamamanın gerçekleşip gerçekleşmediğini çözümleyebilmek için dinleme sonrası konuşma, yazma gibi becerilere yönelik uygulamalara da ders ortamında yer verilmelidir.

Öğrencilerin dinleme becerilerini geliştirebilmeleri için sınıf içi çalışmaların yanı sıra sınıf dışı ortamlarda da dinlemenin sürdürülebilmesi amacıyla Boşnakça yayın yapan TV kanallarını dinlemeleri de önerilebilir. Öğretmen, öğrencilerin dinleme becerilerinin gelişmesinde en önemli kaynak olduğundan sınıf içerisinde mümkün olduğunca Boşnakça konuşmalıdır.

- **Konuşma**

Öğrencinin temel seviyede hedef dili konuşabilmesi zor olacaktır. Bu aşamada öğrenciyi zorlamak yerine dinlemenin yanı sıra farklı konuşma etkinlikleri yapmak ön plana çıkmaktadır.

Konuşma becerisi, bilişsel becerilerin yanı sıra psikomotor becerilere de paralel olarak gelişir. Duyuşsal becerilerin yanı sıra sesletim (telaffuz) kurallarını doğru uygulamak, mimik ve jest gibi sözel olmayan beden dilinin unsurlarını etkili olarak kullanmak da konuşmayı destekleyen öğeler arasındadır. Konuşma sırasında konuşmanın akıcılığını sağlama, anlaşılmayan noktaları tekrarlama, aynı ifadeyi başka kelimeler ve yapı kullanarak ifade etme gibi farklı amaçlara uygun konuşma stratejilerinden yararlanılabileceği gibi özür dileme, rica etme, bilgi aktarma, reddetme gibi dil işlevleri de kullanılabilir.

Konuşma becerisinin kazanılmasında kişilerin yalnızca dilin kurallarını ve sözcüklerin doğru sesletimini (telaffuzunu) öğrenmeleri yeterli olmamakta; beden dilini de (jest, mimik) bilmeleri gerekmektedir. Özellikle başlangıç düzeyinde çoğu söz ve eylemler, kalıplar hâlinde öğretilir.

Telaffuz öğretimi öğretmenin, kendisinin ve öğrencilerinin konuşmalarını kaydederek sınıfta dinletmesi ya da hedef dilde televizyon programlarının izlettirilmesi şeklinde olabilir.

- **Okuma**

Okuma becerisinin geliştirilmesi, öğrencilerin farklı kültürleri tanıyabilmeleri, iletişim teknolojilerini etkin şekilde kullanarak dünyadaki gelişmeleri yakından takip edebilmeleri, araştırmaları sonucunda elde ettikleri bilgileri tüm yaşamları boyunca etkin olarak kullanabilmelerine olanak tanır.

Okuma; metindeki kelime, kelime öbeği ve cümlelerin anlamını çözmenin çok daha ötesinde, öğrencinin metnin amacını tanımlayabildiği, çıkarım ve yorumlarda bulunduğu bir süreç olarak görülmelidir. Öğrencinin kendini ifade edebilmesi, değerlendirmelerde bulunabilmesi ve öne sürülen düşüncelere katılıp katılmadığını belirtebilmesi için okuduğunu anlaması ve anladıklarını diğer dil becerileri ile bütünleştirerek anlatması gerekmektedir. Okumanın; kelime hazinesini geliştirmek, kelimelerin bağlam içerisinde kazandığı anlamları ayırt edebilmek, öğrenilen dilsel yapıların özgün metinlerde kullanımını görebilmek ve dilsel üretim için doğal bir bağlam oluşturmak gibi önemli işlevleri de bulunmaktadır.

Okumada asıl amaç, metnin içeriğini genel olarak anlamaktır. Metinde geçen her kelime ve cümlelerin anlamını tam olarak çıkarmak güç olabilir. Metnin anlatmak istediği anlaşılırsa okuma amacına ulaşılmış demektir.

Okuma etkinliklerinde elde edilecek sonuçlardan biri olan kültürler arası diyalogun sağlanması da önem taşımaktadır. Öğrenciler bu aşamada metni anlamının yanı sıra öğrendikleri konuları uluslararası bakış açısından da değerlendirebilme yeteneği kazanabileceklerdir.

- **Yazma**

Bu öğrenme alanı kapsamında öğrenci, doğrudan yazı üretme ve anlamlı cümlelerle bir metin oluşturma aşamasına geçmektedir.

Dil öğretiminde, yazma becerisi farklı amaçlarla kullanılabilen etkili bir araçtır. Bu beceri; gündelik hayatta resmî veya özel mektuplar, kartlar, e-posta, faks veya telgraf yazma, öz geçmiş yazma, form doldurma, ödev yapma, alıştırmaya yapma, not alma vb. etkinliklerle geliştirilebilir. Yazılı iletişimde yapılan hatalar iletişim kopukluklarına neden olabileceğinden dilin kurallarını doğru olarak kullanmak, istenileni doğru sözcüklerle ifade etmek, yazıda geliştirilen düşünceleri ve yazılanları birbiriyle ilişkilendirmek, anlam akışını sağlamak ve bağlaşıklık (bağlaç, zamir, zaman, göndermeler, sözcük ağı gibi dilsel göstergelerin kullanımı) ilkelerini gözetmesi hedeflenmelidir.

Yazma, diğer dil becerilerinin gelişmesine önemli katkı sağladığı gibi kişinin duygu, düşünce ve bilgisini düzenleyip ifade etmesine de aracı olmaktadır. Yazma, mekanik bir süreç olarak değil anlama, düşünme, geliştirme ve üretme becerilerini kapsayan bir beceri olarak algılanmalı ve değerlendirilmelidir. Bu anlamda yazma becerisinin kazandırılmasında süreç odaklı bir yaklaşım benimsenmelidir. Öğrencilerin yazma sürecinde plan yapma, ürünlerini aşamalı olarak geliştirme, düşüncelerini destekleme, yazdıklarını değerlendirme gibi farklı kazanımlarla yazma becerisi bakımından gelişmeleri beklenmelidir.

Sınıf içi uygulamalarda yazma becerisini geliştirmeye dönük çalışmalara yer verilmeli, Boşnakça alfabesinin öğrenilmesine, özellikle her seviyede noktalama işaretlerine ve Boşnakçaya özgü yazım kurallarına dikkat edilmelidir.

Kazanımlar

Öğretim programının öğelerinden biri olan kazanım, öğrenen için eğitim yoluyla planlanarak öğretme öğrenme süreci sonunda ulaşılması beklenen bilgi, beceri, tutum ve değerler gibi yaşantılar bütünüdür. Yapılandırıcı yaklaşım çerçevesinde “Niçin öğretiyoruz, hedefimiz nedir?” sorularının cevabı olan kazanım, öğrencinin süreç içerisinde değerlendirilmesi olgusunu getirmiştir. Bu nedenle öğrencilerin öğrenme alanlarındaki gelişimleri, kazanımların edinilmesine bağlıdır.

Açıklamalar

Öğretim programında kazanımlarla birlikte verilen açıklamalar; kazanımların hangi kapsamda, ne kadar verileceği ve nasıl uygulanabileceği ile ilgili bilgilerden oluşmaktadır. Açıklamalar, kazanımı uygulamada öğretmene yol gösterici bir işlev görmektedir. Açıklamalarda belirtilen örnekler Boşnakça olarak belirtilmiştir.

PROGRAMIN TEMEL ÖZELLİKLERİ

İletişimci Dil Yaklaşımı

İletişimci yaklaşıma göre, dil öğrenmenin özünde yatan ana amaç, dilin temel işlevi olan yazılı ve sözlü iletişimin sağlanmasıdır. Bu yaklaşıma göre dilin kurallarından çok, bir iletişim aracı olarak kullanılması önemlidir. Dilin iletişim süreci içinde belli işlevleri vardır. Bu işlevler, kavramların iletilmesi amacıyla kullanılır.

Bu yaklaşıma göre dilin öğrenme sürecinde öğrencinin geçirdiği zihinsel süreç önemli bir yer tutar. Buna göre öğrenciler, kalıpları ezberlemek yerine öğrendiklerini anlamaya ve kavramaya, kavradıklarını da buldukları ortamlarda kullanmaya yönlendirilir. Öğrenciler için iletişim, bireysel ihtiyaçların karşılanması, yeteneklerin geliştirilmesi ve toplumsal hayatın oluşması ile sürdürülmesi için gerekli bir süreçtir. Kuralların öğrenciye doğrudan verilmesi değil, dilin kullanımını esnasında öğrenci tarafından araştırılıp bulunması ve anlaşılması esastır. İletişimci yaklaşımda konunun ya da işlevin belirlenmesine ve üretime ilişkin, sınıf içinde ve dışında, her fırsatta etkinlikler yapılmalıdır.

Dört Temel Dil Becerisi ve Öğrenci Merkezli Yaklaşım

Dil öğretimlerinde dinleme, konuşma, okuma ve yazma gibi dört dil becerisi esas alınmaktadır. Beceriler kazandırılırken öğrencinin etkinlikler yoluyla aktif katılımları sağlanmalıdır. Bu amaçla eğitim ortamlarının öğrenci merkezli yaklaşıma göre düzenlenmesi gerekir. Ortamın sağlanması ise öğrencilerin aktif kılınması ile mümkün olabilir. Örneğin, konuşma becerisini kazandırılırken ikili ve grup çalışmaları ile öğrencinin Arnavutça konuşması sağlanmalıdır. Okumada ise okuduğu Arnavutça cümle veya metinler okutularak metinde nelerden bahsettiğini anlatmaları istenmelidir.

Öğrenmeyi Öğrenme

Öğrenmeyi öğrenme, eğitim sürecini bağımsız bir şekilde yönetme tekniğini ifade etmektedir. Buna uygun olarak öğrenciler bakımından buradaki amaç, eğitim sürecini bağımsız olarak yönetme kazanımı elde etmektir. Eğitim başladığında öğrenci pasif dinleyici olmak yerine öğrenme süreci içerisinde aktif bir katılımcı olmalıdır. Öğrencilerin eğitim amaç ve hedeflerini analiz etmeleri, elde edilen sonuçları bağımsız bir şekilde değerlendirmeleri, belli konular ile ilgili olarak sorumluluk almaları sağlanmalıdır.

Eylem Odaklı Yaklaşım

Avrupa Topluluğu Eğitim Komisyonunun yabancı dil eğitim politikasını çerçeveselendirmek için 2000 yılında yayımladığı Avrupa Ortak Dil Kriterleri öğrenci özerkliğine değinmektedir. Buna göre Avrupa Ortak Dil Kriterlerinin iki önemli işlevi vardır: Birincisi yabancı dil öğrenenlere, öğrenme deneyimlerinin başarısı için somut bilgiler sağlamaktır. İkinci işlev de yabancı dil öğrenenlerin kendilerini daha iyi yansıtabilmeleri ve değerlendirebilmeleridir.

Eylem odaklı yaklaşım, bir sosyal aktör olarak bireyin sahip olduğu ve kullandığı bilişsel, duygusal kaynak ve seçenekler ile bütün yeteneklerini göz önünde bulundurur.

ÖĞRENME-ÖĞRETME SÜRECİ

Dil Öğretim İlkeleri

Dil öğretiminde temel becerilerin (dinleme, konuşma, okuma, yazma) birlikte öğretimi esastır. Dilin tam olarak öğrenilebilmesi için öğretme etkinliklerinin önceden planlaması gerekmektedir. Öğretmen konunun/dersin öğretimini basitten zora, somuttan soyuta doğru planlamalı, konunun özelliğine göre görsel ve işitsel araçları kullanmalı, bilgilerin günlük yaşama aktarılmasını sağlamalı, öğrencilerin derse aktif katılımlarını teşvik etmeli, bireysel farklılıkları dikkate almalı, öğrencileri güdülemeli ve cesaretlendirmelidir.

Etkinlikler; bireysel farklılıklara, öğrencilerin görerek, işiterek veya yapıp- yaşayarak öğrenme özelliklerine, öğrencilerin gelişim seviyelerine uygun ve somuttan soyuta doğru düzenlenmiş; birden fazla duyu organına hitap eden, öğrencinin ilgisini çeken, tekrara ve dönütlere yer veren bir nitelikte olmalıdır.

Dil öğretiminde yaygın olarak kullanılan öğretim teknik ve etkinlikleri; gösteri, soru-cevap, drama ve rol yapma, ikili ve çoklu grup çalışmaları, iletişim oyunları, gramer oyunları, bilgisayar destekli öğretim, beyin fırtınası, boşluk doldurma, sıraya koyma, grup tartışması ve eşleştirme gibi etkinliklerdir.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Ölçme ve değerlendirme, öğrenme ve öğretme sürecinin ayrılmaz ve önemli bir parçasıdır. Ölçme, niteliklerin sayı ya da sembollerle ifade edilmesidir. Değerlendirme ise ölçmeyi de kapsamına alan daha geniş bir kavramdır. Değerlendirmede, ölçme sonuçları da dikkate alınarak bir yargıya varılması söz konusudur. Ölçme ve değerlendirmenin amacı, öğrencilerin başarılarına ve öğrenme-öğretme sürecine yönelik dönüt almaktır. Bu dönütler doğrultusunda düzeltme ve geliştirme etkinlikleri gerçekleştirilir.

Dil becerilerine ilişkin etkili bir değerlendirmenin yapılabilmesi için geleneksel ölçme tekniklerine yer vermekle birlikte, daha çok öğrenme sürecinin dikkate alındığı tamamlayıcı ölçme ve değerlendirme teknikleri temel alınmalıdır. Bu tekniklerin yanı sıra öğrencilerin değerlendirme sürecine katılımları da öz değerlendirme ve akran değerlendirme gibi tekniklerle sağlanabilir. Geleneksel ölçme teknikleri şunlardır: Yazılı yoklamalar, kısa cevaplı sorular, doğru-yanlış soruları, eşleştirme soruları, çoktan seçmeli testler. Bu bölümde geleneksel ölçme tekniklerine ilişkin açıklamalara yer verilmemiştir. Çünkü bu teknikler bugüne kadar yaygın şekilde kullanılagelen yöntemler olduğundan, genel olarak bilinen ölçme teknikleridir. Tamamlayıcı ölçme ve değerlendirme teknikleri aşağıda açıklanmıştır:

Tamamlayıcı Ölçme ve Değerlendirme Teknikleri

Tamamlayıcı ölçme ve değerlendirme teknikleri, daha çok süreç odaklı olup ya hep ya da hiç ölçütü yerine başarı ve başarısızlığın arasında öğrencinin çalışmalarında kısmi performansını da değerlendirmeye alır. Alternatif değerlendirme, otantik değerlendirme gibi sözcüklerle de adlandırılan tamamlayıcı değerlendirmede, sonuç kadar sürecin değerlendirilmesi temel alınmakta, öğrencilerin düşünceleri ve yaratıcılıkları ön plana çıkarılmakta, bireysel farklılıkları göz önünde bulundurulmaktadır. Boşnakça Öğretim Programı'nda da öğrencilerin öğrenme sürecindeki gelişimlerinin izlenmesi ve performansa dayalı bir değerlendirmenin yapılması önemli görülmektedir. Bununla birlikte geleneksel ölçme tekniklerine yer verilmesi de beklenmektedir.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Ölçme ve değerlendirme, öğrenme ve öğretme sürecinin ayrılmaz ve önemli bir parçasıdır. Ölçme, niteliklerin sayı ya da sembollerle ifade edilmesidir. Değerlendirme ise ölçmeyi de kapsamına alan daha geniş bir kavramdır. Değerlendirmede, ölçme sonuçları da dikkate alınarak bir yargıya varılması söz konusudur. Ölçme ve değerlendirmenin amacı, öğrencilerin başarılarına ve öğrenme-öğretme sürecine yönelik dönüt almaktır. Bu dönütler doğrultusunda düzeltme ve geliştirme etkinlikleri gerçekleştirilir.

Dil becerilerine ilişkin etkili bir değerlendirmenin yapılabilmesi için geleneksel ölçme tekniklerine yer vermekle birlikte, daha çok öğrenme sürecinin dikkate alındığı tamamlayıcı ölçme ve değerlendirme teknikleri temel alınmalıdır. Bu tekniklerin yanı sıra öğrencilerin değerlendirme sürecine katılımları da öz değerlendirme ve akran değerlendirme gibi tekniklerle sağlanabilir. Geleneksel ölçme teknikleri şunlardır: Yazılı yoklamalar, kısa cevaplı sorular, doğru-yanlış soruları, eşleştirme soruları, çoktan seçmeli testler. Bu bölümde geleneksel ölçme tekniklerine ilişkin açıklamalara yer verilmemiştir. Çünkü bu teknikler bugüne kadar yaygın şekilde kullanılagelen yöntemler olduğundan, genel olarak bilinen ölçme teknikleridir. Tamamlayıcı ölçme ve değerlendirme teknikleri aşağıda açıklanmıştır:

Tamamlayıcı Ölçme ve Değerlendirme Teknikleri

Tamamlayıcı ölçme ve değerlendirme teknikleri, daha çok süreç odaklı olup ya hep ya da hiç ölçütü yerine başarı ve başarısızlığın arasında öğrencinin çalışmalarında kısmi performansını da değerlendirmeye alır. Alternatif değerlendirme, otantik değerlendirme gibi sözcüklerle de adlandırılan tamamlayıcı değerlendirmede, sonuç kadar sürecin değerlendirilmesi temel alınmakta, öğrencilerin düşünceleri ve yaratıcılıkları ön plana çıkarılmakta, bireysel farklılıkları göz önünde bulundurulmaktadır. Boşnakça Öğretim Programı'nda da öğrencilerin öğrenme sürecindeki gelişimlerinin izlenmesi ve performansa dayalı bir değerlendirmenin yapılması önemli görülmektedir. Bununla birlikte geleneksel ölçme tekniklerine yer verilmesi de beklenmektedir.

BOŞNAKÇA ÖĞRETİM PROGRAMININ SINIFLARA GÖRE KAZANIMLARI

5. SINIF A1.1 SEVİYESİ

DİNLEME	
Kazanımlar	Açıklamalar
<ol style="list-style-type: none">1. Dinledikleri metinlerde geçen, günlük hayatta kullanılan kalıpları anlar.2. Basit, açık ve anlaşılır günlük konuşmaları takip eder.3. Dinlediği basit, açık ve anlaşılır soruları ve cevapları anlar.4. Dinledikleri metinlerde verilen mesajın konusunu tahmin eder.5. Basit ve anlaşılır şarkı sözleri ve şiirleri tekrar ederek dinler.6. Dinlediği metinlerde geçen uluslararası sözcükleri, isimleri ve yer ifadelerini ayırt eder.7. Okul ortamında kullanılan yönergeleri anlar.8. Trafik, havaalanı, banka ve benzeri farklı ortamlarda yapılan uyarıları anlar.9. Dinlediklerinde geçen sayıları anlar.	<ol style="list-style-type: none">1. Günlük hayatta sıklıkla kullanılan selamlaşma, vedalaşma, özür dileme, hâl hatır sorma “<i>Dobrojutro!, Dobar dan!, Zdravo!, Vidimo se!, Izvinjavam se!, Kako si?</i>” vb. kalıplar üzerinde durulmalıdır.2. Birisi kendisini tanıtırken söylenenleri “<i>Ja se zovem ... , Ti se zoveš..., Drago mi je.</i>” anlamaları beklenmektedir.3. Kendisi, ailesi ve yakın çevresiyle ilgili ad, yaş, adres, milliyet ile ilgili “<i>Kako se ti zoveš?, Koliko imaš godina?, Gdjestanuješ?</i>” soruları ve “<i>Zovem se..., Imam ... godina., Stanujem u/na ...,</i>” gibi cevapları anlamaları beklenmektedir.4. Radyo ve televizyon reklamlarında yer alan basit mesajları anlamaları beklenmektedir.5. Okul ve sınıf ortamında kullanılan “<i>Pokaži sliku!, Tišina!, Ovo su vrata., Slušajte predavanje!</i>” vb. yönergeler kullanılmalıdır.

KONUŞMA (Karşılıklı Konuşma)	
Kazanımlar	Açıklamalar
<ol style="list-style-type: none">1. Günlük konuşma kalıplarını yerinde kullanır.2. Kendisiyle ilgili sorulara cevap verir.3. Başkaları hakkında bilgi edinmek için basit sorular sorar.4. Hoşlanıp hoşlanmadıkları hakkında konuşur.5. İhtiyaç duyduğu konular hakkında sorular sorar.6. Sorulara uygun cevaplar verir.7. Görgü kurallarına ve değerlere uygun konuşur.8. Konuşmalarında zaman dilimlerini kullanır.9. Başlangıç seviyesinde iletişim kurar.	<ol style="list-style-type: none">1. Selamlaşma, vedalaşma, teşekkür etme, rica etme, hâl hatır sormanın gerektirdiği durumlara uygun konuşmaları istenmelidir.2. Adı, kaç yaşında ve nereli olduğu, nerede yaşadığı, uyruğu, nerede oturduğuna ilişkin soruları cevaplamaları beklenmelidir.3. Başkasına adı, kaç yaşında olduğu, nereli olduğu, nerede oturduğu, hobi ve ilgilerine ilişkin sorular sormaları beklenmelidir. “<i>Kako se ti zoveš?, Koliko imaš godina?, Kuda ideš?, Gdje živiš?, Šta ti radiš?, Znaš li gratikošku?</i>”4. “<i>Ja volim ..., Javiše volim ..., Jahoću ...</i>” vb. kalıplar üzerinde durulmalıdır.5. “<i>Gdje je ...? Šta je ...?, Kakomoguotičina / doći do ...?</i>” vb. sorular sormaları, talepte bulunmaları beklenmelidir.6. “<i>Ovo je u/ na..., Ovo je ..., Ti možeš otičina / doći do ...</i>” vb. cevaplar vermeleri beklenmelidir.7. “<i>Jučer, Danas, Sutra, Prekosutra, Lahkunoć!</i>” vb. benzeri sözcükleri kullanmaları istenecektir.8. Yaş seviyelerine uygun şiirler okumaları, şarkı söylemeleri ve diyalog kurmaları istenecektir.

KONUŞMA (Sözlü Anlatım)	
Kazanımlar	Açıklamalar
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kendisi hakkında bilgi verir. 2. Yakın çevresini tanıtır. 3. Basit cümlelerle evini ve odasını betimler. 4. 0–20 arası sayıları sayar. 5. Hoşlanıp hoşlanmadıkları hakkında bilgi verir. 6. Günlük olaylarla ilgili açıklamalar yapar. 7. Yapabildikleri ve yapamadıkları hakkında bilgi verir. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Adının ne olduğu, kaç yaşında ve nereli olduğu, nerede oturduğuna ilişkin bilgi vermeleri beklenmelidir. 2. “<i>Mojotac se zove..., Mojamajka se zove ..., Ja imam jednogbrata / jednusestru.</i>” vb. basit cümle yapılarını kullanarak aile bireylerini ve arkadaşlarını tanıtmaları istenmelidir. 3. Betimlemelerinde “<i>Veliko, malo, visoko, nisko, usko, široko</i>” vb. sıfatları kullanmaları beklenmelidir. 4. “<i>Vrijeme je hladno, toplo, vruće, sniježno, kišovito</i>” vb. hava durumlarını bildiren ifadeler kullanmaları sağlanmalıdır. 5. “<i>Jamogu..., Ja ne mogu ...</i>” vb. yapılar üzerinde durulmalıdır.

OKUMA	
Kazanımlar	Açıklamalar
<ol style="list-style-type: none"> 1. Görsellerle desteklenmiş, kısa ve basit yönergeleri anlar. 2. Kısa metinlerde verilen temel bilgileri anlar. 3. Günlük hayatta sıkça karşılaşılan, özellikle yerleşik logo veya renkler içeren kamuya açık yazılardaki ifade ve sözcükleri anlar. 4. Okuduğu metinlerde geçen uluslararası sözcükleri anlar. 5. Kısa ve basit yol tariflerini anlar. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kartvizit, tanıtım broşürü, e-posta, telefon mesajları, gazete ve dergilerdeki kısa ilan vb. metinler ile çalışılmalıdır. 2. Açık ve kapalı alanlardaki yönlendirici tabelalar, trafik levhaları vb. örneklerden yararlanılmalıdır. 3. “<i>Kompjuter, televizor, mobilni telefon, časopis, sport</i>” gibi sözcükler kullanılabilir.

6.SINIF A1.2 SEVİYESİ

DİNLEME

Kazanımlar	Açıklamalar
<ol style="list-style-type: none">1. Dinlediklerinde geçen miktar ve fiyat bildiren ifadeleri ayırt eder.2. Başlık ve görsellerden hareketle dinleyeceği metnin konusunu tahmin eder.3. Dinlediği basit yönergeleri uygular.4. Basit, açık ve anlaşılır günlük konuşmaları takip eder.	<ol style="list-style-type: none">1. Ürünlerin miktarı ve fiyatı ile ilgili açıklamaları anlamaları beklenmektedir. (<i>Koliko?</i> “Ne kadar?”; <i>Koliko/komada?</i> “Kaç adet?”)2. Basit yönergelerin yanı sıra yol tarifleri de kullanılmalıdır (<i>Kuda? Pravo, lijevo, desno, uz, niz, daleko, blizu</i> vb.).3. Değişik ortamlarda öğretmeni, arkadaşları ve ailesiyle yapılan konuşmaları anlamaları beklenmektedir.

KONUŞMA / (Karşılıklı Konuşma)

Kazanımlar	Açıklamalar
<ol style="list-style-type: none">1. Günlük konuşma kalıplarını yerinde kullanır.2. Sorulan sorulara uygun cevaplar verir.3. Çeşitli konular hakkında uygun sorular sorar.4. Basit düzeyde telefon görüşmesi yapar.5. Konuşma sırasında anlamadıkları ile ilgili açıklama isteğini belirtir.6. İstek, beğeni ve şikâyetlerini uygun şekilde ifade eder.7. Görüş ve önerilerini uygun ifadeleri kullanarak paylaşır.8. Hobileri ve ilgileri hakkında konuşur.9. Basit düzeyde planlarını anlatır.10. Konuşmalarında kısa betimlemeler yapar.11. Duygu ve hislerini basitçe ifade eder.	<ol style="list-style-type: none">1. İhtiyaçlarını karşılamak için kamuya açık yerlerde ve alışveriş merkezlerinde duruma uygun konuşmalar yapmaları beklenmelidir.2. Miktar, fiyat, randevulaşma, hava durumu, ulaşım vb. konulara yönelik sorular sorulara cevap vermeleri beklenmektedir.3. Hobiler, yol-yer bilgileri vb. konulara ilişkin sorular sormaları istenmelidir.4. Telefonda biraz beklemesi, aradığı kişinin orada bulunmadığı, nereyi araması gerektiği vb. konuları içeren telefon görüşmeleri yapılmalıdır.5. Söylenenlerin tekrar edilmesi, aynı ifadenin farklı bir şekilde söylenmesi, anlamadığı kelimenin harf harf söylenmesi istenmelidir.6. Almak istediği şeyler, hoşlandığı veya hoşlanmadığı kişi ve nesnelere ilgili diyaloglar kurmaları sağlanacaktır.7. <i>Poslijepodne / naproleće / sljedećesedmic</i> vb. zaman ifadelerini kullanmaları beklenmektedir.8. <i>Uzak, dug, crn</i> vb. sözcükler kullanılmalıdır.9. Şaşkınlık, korku, üzüntü, öfke, sevinç vb. duyguları ifade etmeleri beklenmelidir.

KONUŞMA / (Sözlü Anlatım)	
Kazanımlar	Açıklamalar
<ol style="list-style-type: none"> 1. Yakın çevresindeki kişi ve nesnelere betimler. 2. 0- 100 arası sayıları sayar. 3. Günlük yaşamıyla ilgili bilgi verir. 4. Hoşlanıp hoşlanmadıkları hakkında konuşur. 5. Hava durumu ve mevsimler hakkında bilgi verir. 6. Yapabildikleri ve yapamadıklarını uygun şekilde ifade eder. 7. Yakın çevresindeki kişi ve nesnelere tanıtır. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nesnelere şekilleri ve kişilerin fiziksel görünümünü ifade eden kalıplar verilmelidir. 2. Sayıları ve rakamları gündelik hayatta kullanmaları sağlanmalıdır. 3. Rutin yaptıkları, yakın geçmişte yaşadıkları ve sonra yapacakları hakkında konuşmaları istenmelidir. 4. “<i>svidā mi se / dopada mi se, ne svidā mi se / ne dopada</i>” 5. <i>mi se</i>” fiillerini kullanmaları sağlanmalıdır.

OKUMA	
Kazanımlar	Açıklamalar
<ol style="list-style-type: none"> 1. Güncel konularla ilgili basit metinlerin içeriğini anlar. 2. Tablo ve çizelgeleri okur. 3. Kısa ve basit yönergeleri uygular. 4. Kısa ve basit metinlerdeki mesajları anlar. 5. Yazılı kaynaklarda aradığı bilgiyi bulur. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Toplu taşıma araçlarının geliş gidiş zamanlarını, mesai saatlerini, fiyatları gösteren çizelgeleri anlamaları beklenmektedir. 2. Basit bilgisayar komutları, sınıf etkinlik yönergeleri vb. üzerinde durulacaktır. 3. Gazete, dergi ve İnternet gibi kaynaklarda yer alan ilanlarla çalışılmalıdır. 4. Dergi, katalog, dizin, broşür, ambalaj vb. kaynakların içerdiği metinler ile çalışılmalıdır.

YAZMA	
Kazanımlar	Açıklamalar
<ol style="list-style-type: none"> 1. Hatırlamak amacıyla not alır. 2. Kısa ve basit mesajlar yazar. 3. Nesnelere ya da tanıdığı kişileri betimleyen cümleler yazar. 4. Basit cümlelerle evini ve odasını betimler. 5. Basit cümlelerle bir metin oluşturur. 6. Basit duyurular yazar. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Günlük yaşamda arkadaşlarına, öğretmenlerine vb. önemli olduğunu düşündüğü konularda notlar yazmaları istenmelidir. 2. E-posta, SMS, davetiye vb. yazmalıdır. 3. Kişi ve nesnelere fiziksel özellikleriyle betimleyen basit cümleler yazmaları istenmelidir. 4. Eşyaların bulunduğu yerleri “<i>u, na, nad, pred, iza, pored, pod</i>” edatlarını kullanarak tanıtmaları istenmelidir. 5. Çeşitli konularda (rutin yaptıkları, yakın geçmişte yaşadıkları ve az sonra yapacakları vb.) metin oluşturmaları beklenmektedir. 6. Okul panosuna asılacak spor müsabakası, toplantı duyurusu, mektup arkadaşlığı vb. duyurularla çalışılmalıdır.

7. SINIF A2.1 SEVİYESİ

DİNLEME

Kazanımlar	Açıklamalar
<ol style="list-style-type: none">1. Dinlediği metne ilişkin soruları anlar.2. Dinlediklerinde ve izlediklerinde verilen bilgiyi ayırt eder.3. Dinlediklerindeki basit yönergeleri takip eder.4. Dinlediklerinde öğüt ve tavsiye bildiren ifadeleri ayırt eder.5. Dinlediği duyuru ve mesajları anlar.	<ol style="list-style-type: none">1. <i>Ko?</i> “Kim?”; <i>Šta?</i> “Ne?”; <i>Gdje?</i> “Nerede?”; <i>Kada?</i> “Ne zaman?”; <i>Kako?</i> “Nasıl?” sorularını anlamaları beklenmelidir.2. Hava tahmin raporlarından örnekler verilmelidir.3. Telefonda veya kamuya açık yerlerde yapılan yönlendirmeleri anlamaları beklenmektedir.4. <i>Moći</i> “-e bilmek”, <i>htjeti</i> “istemek”, <i>željeti</i> “istemek/arzulamak”, <i>trebati</i> “ihtiyaç duymak, gerekmek” ifadelerinin kullanımı üzerinde durulacaktır.5. Tren, otobüs garı veya havaalanında yapılan duyurular, telesekretere bırakılan mesaj vb. kullanılmalıdır.

KONUŞMA / (Karşılıklı Konuşma)

Kazanımlar	Açıklamalar
<ol style="list-style-type: none">1. Sözcük ve sözcük gruplarını basit bağlaçlarla bağlar.2. Güncel konular hakkında sorular sorar.3. Güncel konular hakkında sorulan sorulara cevap verir.4. Konuşmalarında görüş ve önerilerini belirten ifadeler kullanır.5. Konuşmalarında yaşantısından ve günlük hayattan örnekler verir.6. Gereksinim ve dilek bildiren ifadeler kullanır.7. Kabul ve ret ifadelerini yerinde kullanır.	<ol style="list-style-type: none">1. <i>i</i> “ve”, <i>ili</i> “ya da” bağlaçlarının kullanımı üzerinde durulacaktır.2. Ne, nerede, ne zaman, nasıl, kim vb. soruları sormaları ve cevap vermeleri beklenmektedir.3. <i>Ja mislim...</i> “bence, öyle düşünüyorum ki” gibi yapıları kullanılarak öneride bulunmaları ve görüşlerini söylemeleri istenmektedir.4. Okulu, ailesi, yakın çevresi ile ilgili konuşmalar yapmaları beklenmektedir.5. <i>Ja želim...</i> “İstiyorum...” ; <i>Možeš li mi dati...?</i> “Bana ...verebilir misin?”; <i>Ja želim ići u bioskop.</i> “Sinemaya gitmek istiyorum.” vb. yapılarla gereksinim ve isteklerini bildirmeleri önerilmektedir.6. <i>To je tačno.</i> “Bu doğrudur.”; <i>To je pogrešno.</i> “Bu yanlıştır.”; <i>Jarazumijem.</i> “Anlıyorum.”; <i>Ja ne razumijem.</i> “Anlamıyorum.”; <i>Slazem se</i> “Anlaştık/Katılıyorum/ Aynı fikirdeyim.”; <i>Ne slazem se...</i> “Katılmıyorum/Aynı fikirde değilim” vb. ifadelerle çalışılması beklenmektedir.

KONUŞMA / (Sözlü Anlatım)	
Kazanımlar	Açıklamalar
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kendisi ve günlük yaşamı hakkında bilgi verir. 2. Basit cümleler oluşturur. 3. Kısa sunu yapar. 4. Bir konu hakkında görüş bildirir. 5. Sevdiği ve sevmediği şeyler hakkında konuşur. 6. Konuşmalarında sebep-sonuç ilişkileri kurar. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Görev ve sorumlulukları, günlük hayatı hakkında konuşmaları beklenmektedir. 2. Zaman ifadelerini içeren basit cümleler kurmaları beklenmektedir. 3. Kendisi, ailesi, çevresi, ilgi alanları vb. konularda sunu yapmaları sağlanmalıdır. 4. <i>Zašto?/Jer...</i> “Neden?/Çünkü...” yapıları ile cümleler kurmaları beklenmektedir.

OKUMA	
Kazanımlar	Açıklamalar
<ol style="list-style-type: none"> 1. Okuduğu hikâyelerin unsurlarını belirler. 2. Yazılı yönergeleri anlar. 3. Okuduklarında geçen kabul ve ret ifadelerini anlar. 4. Okuduğu metnin konusunu ayırt eder. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Yer, olay, zaman, ana ve yardımcı karakterler üzerinde durulması önerilmektedir. 2. Kullanım kılavuzu, ilaç prospektüsü vb. yönergeler içeren metinler kullanılacaktır. 3. <i>To je tačno/pogrešno.</i> “Bu doğrudur/yanlıştır.”; <i>Ja sam/nisam razumio.</i> “Anladım/Anlamadım.”vb. kabul ve ret ifadelerinin kullanmaları beklenmektedir.

YAZMA	
Kazanımlar	Açıklamalar
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kısa notlar alır. 2. Geçmişte yaptıklarıyla ilgili kısa cümleler yazar. 3. Kelime ve kelime gruplarını yerinde ve anlamlarına uygun olarak kullanır. 4. Kişisel bilgilerini yazılı olarak ifade eder. 5. Planları ve görevlerini yazar. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bilgi almak veya bilgi vermek amacıyla kısa notlar yazmaları beklenmektedir. 2. Dün, geçen hafta, geçen yaz tatili vb. hakkında cümleler yazmaları beklenmektedir. 3. Bilgisayar ortamında bilgi alışverişinde bulunurken paylaşılan kişisel bilgi, hobi vb. bilgilerin yazılı olarak ifade etmeleri istenmelidir. 4. Günlük, haftalık, aylık olarak etkinliklerini planlaması beklenmektedir.

8. SINIF A2.2 SEVİYESİ

DİNLEME

Kazanımlar	Açıklamalar
<ol style="list-style-type: none">1. Dinlediklerinde belirli durumlara ilişkin bilgiyi ayırt eder.2. Kısa mesaj ve / veya kayıtlı duyurulardaki önemli bilgileri anlar.3. Dinlediklerindeki yönergeleri anlar.4. Dinledikleri ve izlediklerinde yer, zaman, kişi ve konuyu belirler.5. Başkaları arasında geçen konuşmaları genel hatlarıyla anlar.6. Dinlediği olayların oluş sırasını belirler.7. Dinlediği konuya uygun başlık belirler.8. Basit yön tariflerini anlar.9. Bildik durumlardaki basit nesnel bilgi ve sayısal verileri anlar.	<ol style="list-style-type: none">1. Okul ve derslerle ilgili açıklamaları anlamaları beklenmektedir.2. Alışveriş merkezi, radyo vb. yerlerde yapılan duyuruları anlamaları beklenmektedir.3. Öğretmeni, doktoru ve grup arkadaşının söylediği yönergeleri uygulamaları gerekmektedir.4. Düzeye uygun röportaj, film, çizgi film vb. konularda TV, DVD, kayıt cihazı gibi dinleme araçları aracılığı ile ana dili Boşnakça olan kişiler arasındaki konuşmaları anlamaları beklenmektedir.5. Aile, okul, hobi, yakın çevre vb. konular seçilmelidir.6. Aradıklarını nerede (hangi kat, hangi oda, hangi reyonda vb.) bulabileceklerine ilişkin tarifleri anlayarak takip etmeleri beklenmelidir.7. Fiyat, tarih, saat vb. sayısal ifadelerin geçtiği diyaloglar ve metinler kullanılmalıdır.

KONUŞMA / (Karşılıklı Konuşma)

Kazanımlar	Açıklamalar
<ol style="list-style-type: none">1. Konuşmalarında günlük ilişkilerin gerektirdiği ifadeleri yerinde kullanır.2. İhtiyaç duyduğu konularda sözlü olarak bilgi verilmesini ister.3. Çeşitli konularda bilgi verir.4. Basit telefon görüşmeleri yapar.5. Geçmiş yaşamıyla ilgili konuşur.6. Duygu ve hislerini sözlü olarak ifade eder.7. Sevdiği ve sevmediği şeyler hakkında konuşur.8. Bilgi ve yönergeler verir.	<ol style="list-style-type: none">1. İyi dileklerde bulunma, özür dileme, özel gün kutlamaları vb. durumlarda kullanılan ifadeler <i>Sretanrođendan!</i> "Doğum günün kutlu olsun"; <i>Sretan put</i> „iyi yolculuklar“, <i>Puno sreće!</i> "bol şans!"; <i>Izvinite!</i> "Affedersiniz!"; <i>Molim!</i> "Rica ederim!"; <i>Sve najbolje!</i> "En iyi dileklerle" gibi ifadelerin üzerinde durulmalıdır.2. Turizm danışma, seyahat acentesi, resepsiyon, gezi rehberi vb. hizmetlerine yönelik bilgi istemeleri beklenmektedir.3. Ulaşım, eğitim, sağlık vb. konuları içeren bilgiler verilmesi beklenmektedir.4. Telefonla konuşma, telefona sesli mesaj bırakma, telefonla randevu alma vb. konular üzerinde durulmalıdır.5. Geçen hafta sonu, dün, geçen yaz tatili vb. hakkında konuşmaları sağlanmalıdır.6. Şaşkınlık, korku, öfke, sevinç, üzüntü vb. ifadeleri kullanmaları beklenmektedir.7. Yol tarifi gibi konularda bilgi ve yönerge vermeleri istenmelidir.

OKUMA	
Kazanımlar	Açıklamalar
<ol style="list-style-type: none"> 1. Yazılı yönergeleri anlar. 2. Okuduğu metne ilişkin sorulara cevap arar. 3. Okuduklarını anlamlandırmada görsellerden yararlanır. 4. Güncel veya öğrencilerin ilgi alanına giren konularda kısa gazete ve dergi metinlerini anlar. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ders kitabı, alıştırma kitabı vb. içeriğinde yer alan çalışma yönergeleri ile oyun kuralları kullanılmalıdır. 2. Seviyeye uygun metinler seçilmelidir. 3. Kamuya açık yerlerdeki levha ve tabelalarda yer alan şekil, sembol ve işaretleri anlamaları beklenmektedir. 4. Mektup, broşür ve olayları betimleyen kısa gazete makaleleri ile çalışılmalıdır. 5. Spor, ünlüler, İnternet, güncel olaylar vb. konuları içeren haber metinleri ve ilanlar ile çalışılmalıdır.

YAZMA	
Kazanımlar	Açıklamalar
<ol style="list-style-type: none"> 1. Günlük ilişkilerin gerektirdiği farklı durumlara uygun yazılar yazar. 2. Yazılarında kendi yaşantısından ve günlük hayattan örnekler verir. 3. Yazılı olarak yol tarifi yapar. 4. Geleceğe ilişkin planlarını ifade eden yazılar yazar. 5. Yazılarında karşılaştırmalar yapar. 6. Bildiği kelimeleri doğru yazar. 7. Basit mektup, e-posta, SMS yazar. 8. Plan ve görevlerini basit bir şekilde yazar. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Davetiye, kişisel yazışmalar, e-posta, bir davete katılıp katılmayacaklarını ve özürlerini bildiren açıklama vb. yazılar yazmaları istenmektedir. 2. Bir yerden bir yere nasıl gidileceği konusunda harita ve şehir planlarını kullanarak yazılı açıklama yapmaları beklenmektedir. 3. Bireysel etkinliklerini ne zaman ve ne şekilde yapacaklarını planlamaları, grup çalışmalarında görev ve sorumlulukların dağılımını gösteren kısa notlar almaları istenmelidir.